

REDACTIUNEA.
 Administrațiunea și Tipografia.
 BRAȘOV, Piața mare Nr. 30.
 Scrierile nefrancate nu
 se primesc. Manuscrisurile
 nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
 MINISTRAȚIUNEA în Brașov și e
 înmănată Birourii de anunțuri:

În Viena: M. Dutes Nachf.
 Max. Augenthaler & Emeric Looser.
 Heinrich Schalek. Rudolf Basse.
 A. Oppelke Nachf. Anton Oppelke.
 În Budapesta: A. V. Goldber-
 ger, Ekstein Barnat. În Ham-
 burg: Maroly & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 ză garmond pe o coloană 6 or.
 — Publicări mai dese după
 tarifar și învoială.

RECLAME pe pagina a 8.a o
 zăriă 10 or. sora 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL XIII

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 3 franci.
 Se prenumeră la toate ofi-
 ciele postale din țară și din
 afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare
 Târgul Inului Nr. 30, etajul
 I. Pe un an 10 fl., pe șase
 luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei
 luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
 v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
 namentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 200. Brașov, Vineri 8 (21) Septembrie. 1900.

Din cauza sfintei sărbători de mâne, Vineri,
 Nasc. Prée. Maria, diarul nu va apăre până Săm-
 bătă seara.

Fișpanii.

II.

Dér se auđim, ce mai ăice
 „Magyarország“:

„Cu ocașiunea primei fusiunii li-
 bertatea opiniunii în patria noastră
 a fost pusă sub carantină. Nu vor-
 besc de opiniunea de pe hărtiă. Acésta
 ca și pasérea în sbor, ca uliul, póte
 sé țipe când îi place, și răpescce când
 vré. Póte răpi onórea privată pe
 față, fără a fi împiedecată de auto-
 ritate. Pe hărtiă, libertatea e mare.
 Condeiiul este o unéltă mititică; în-
 cape și prin gura cheii. Dér mica
 unéltă este aptă de a comite mari
 impertinențe. Inse dincolo de hărtiă,
 în viață, s'a pus lăcat pe opiniune.
 Lăcatul acesta l'a făurit sistemul de
 cortesire al unui pătrar de veac și
 pentru mai sigura aplicare l'a pus
 în mâna fișpanilor...

„In limba politică manipularea
 cu acest lăcat se numesce putere
 discretă. Capacitatea cea mare de
 desvoltare a acestei puteri discrete,
 ajuns c'o pernicioasă siguritate
 până la regimul terórei. Tóte inte-
 reșele private au ajuns pe mâna fiș-
 panilor. Independența cetățenescă a
 incetat... Nu poți face un pas, ca
 se nu te lovesci de Ilustritatea sa
 cu lăcatul în mână“.

Dér ce sé ăică naționalitățile
 despre libertatea opiniunii și despre
 libertatea cetățenescă; ce sé ăică,
 când ăiarele lor nu mai scapă de
 procesele de pressă; când poporului
 nu-i mai este permis a se aduna și
 a se sfătui asupra intereselor sale de
 viață; când terórea merge până a
 opri ținerea de baluri, serate, ba

chiar dela casa Domnului ómenii
 sunt reținuți, prin gendarmi?

Ridicatu-și-a vre-odată Nicolae
 Bartha, independentist și mare adora-
 tor al opiniunii libere și al inde-
 pendenței cetățenesci, vocea sa ca
 deputat, și muiatu-și-a péna vre-odată
 pentru a scrie, în calitate de diarist,
 în contra volniciiilor, ilegalităților și
 brutalităților, ce se comit aprópe ăilnic
 față de nemaghiari de cătră guvern și
 organele sale? Séu cugetă el și soții
 săi ăiaristi maghiari, că în aceeași
 țéră cincii milioane de cetățeni pot
 avé libertatea opiniunii și indepen-
 dența cetățenescă curată și neștir-
 bită, pe câtă vreme aceste sunt su-
 grumate la ăece milioane de conce-
 tățeni într'un mod vrednic de evul
 mediu?!

Dér sé vedem cum se tânguesce
 Bartha mai departe:

„...Aceste miserabile obiecte de
 dare — căci obiecte de dare suntem
 și nimic alta — citesc losinca: drept,
 lege, dreptate și așteptă intruparea
 cuvéntului. Privesc în jur sé vadă,
 cine va implini cuvéntul. Cu spe-
 ranță arđetőre cutrieră coridórele ca-
 sei comitatului. Pândesc după libe-
 rator, după bărbatul, care sé nu le
 reamintescă forța brutală, pe care
 sé-l póta privi cu ochii bunii, în care
 sé se póta increde, care sé cinstescă
 dreptul și sé respecteze legea. Ei
 dau inse de acela, care de atâtea
 ori le-a umilit consciența de sine
 cetățenescă, din partea căruia au
 avut sé suferé așa de mult, care a
 desprețuit libertatea constituțională
 prin suprimarea liberei opiniunii. Și
 véd eșind și întrând la „Măria Sa“
 pe aceleași figurii ale clicei, cari cu
 sfatul, cu șoptele, cu lingușirea trac-
 tésză și acum pe „Măria Sa“... Rên-
 duesc lucrurile, strică relațiile, inlă-
 tură de pe teren elementele în care

nu se pot increde, ca și mai ina-
 inte“...

Tóta vorba adevér pentru d-vós-
 tré, cari nu vé țineți de clică. Dér
 pentru naționalități, cari nu numai
 că nu se țin de clică, dér se luptă
 în contra ei, apérând pe viață, pe
 mórte limba și naționalitatea lor?
 Câte au sé suferé popórele nema-
 ghiare dela fișpanii voștri și dela
 clicele lor, ba dela tot sérântocul
 de solgăbiréu și notar, pe care-l taie
 capul — și pe care nu-l taie capul
 ađi — sé mântuescă patria maghiară.

Dér sé vedem cum sfirșesce
 Bartha:

„Acésta pricepere și vedere a
 fișpanilor a produs'o lucrarea distru-
 gătóre de moravuri politice a unui
 timp îndelungat. Inima și creerul lor
 s'a umplut cu misiunea de-a cortesi,
 de-a țese intrigii, de-a împărechia.
 Nivelul cel inferior al ambițiunilor,
 nu i-au împintenat pe alt teren de
 lucrare. Ei nu se schimbă, fiind-că
 nu se pot schimba. Décă Szell nu
 pretinde dela ei serviciu josnic de
 cortes, îl va pretinde altul, și ei vor
 inclina într'acolo. unde pot sé-și des-
 volte facultatea lor de lucrare și in-
 clinările lor politice ignobile... A aș-
 tepta dela fișpanii sé se desbrace de
 ființa lor originală, este o dorință
 deșartă. Aerul lor, sentimentul de
 datoriă al lor, onórea lor politică
 sunt acelea în care i-a educat siste-
 mul Tisza-Banffy. La asta ei nu vor
 renunța, căci nu pot sé renunțe. Pe
 lângă administrarea unor bărbați cu
 asemenea educație, dreptul, legea și
 dreptatea rămân numai pe hărtiă“.

D'apoi cine a crescut pe fișpanii
 așa cum îi caracteriséză atât de ni-
 merit redactorul lui „Magyarország“,
 décă nu Bartha Miklos și pressa ji-
 dano-maghiară? Óre nu acésta pressă
 a strigat și strigă mereu după fiș-

panii „energioși“ în contra naționaliti-
 tăților? Nu acésta pressă a prea-
 mărit volnicieile lui Banffy, ale pa-
 șalei de odinórá dela Deșiu și Bis-
 triță-Năséud? Nu acésta pressă a
 făcut din nulitatea regnicolară, din
 fișpanul Banffy, cu continuele ei
 preamăriri un bărbat providențial
 „mântuitor de patriă“, președinte al
 dietei, și în cele din urmă ministru-
 președinte al Ungariei — ca apoi
 tot ea sé țipe ca din gura șerpelui
 mai târđiu contra lui, când fișpanul
 devenind mare bărbat de stat, își
 aplica „priceperea“ și „vederile“
 sale nu numai în potriua „Valahilor“,
 ci—ca variațiune—și în contra pa-
 trioșilor patentati cari nu vréu sé se
 dea după pěr.

Nu vedeți, voi patrioșilor pa-
 tentați, nici din acésta tânguire
 fórté adevérată a profetului dela
 „Magyarország“, că câte rele au
 ajuns sé bântue biata țéră tóte vin
 dela voi, cari monopolisați tóta pu-
 terea și tóte drepturile în ea?

Când veți ajunge și voi odată
 sé sciți, cescie tóta lumea, și sé ve-
 deți, ce vé stă deschis înaintea ochi-
 lor în tóte statele adevérat libere:
 că cetățenii unui și aceluiași stat
 numai toți împreună pot sé fiă li-
 beri și stăpâni peste destinul lor;
 ér făcându-se unul stăpân peste ce-
 lălalt, unul domn, celălalt ilot, —
 vor ajunge cu toții în robiă. Așa a
 fost de când e lumea și așa va fi
 și d'aci încolo.

Noi Români, cetind aceste tânguiri
 ale lui Bartha asupra fișpani-
 lilor, am puté ăice nu fără reson:
 „Székely támad, Székely bánja“.

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

(12)

Antropomorfism și antiantropomor- fism în limba română.

(Urmare.)

Umerii, indicând părțile laterale mai
 înalte ale unui obiect, se aplică antropo-
 morfice în expresiuni ca: umerii dealului,
 umerii casei etc.

Spate. Antropomorfic sé vorbește de
 spate mai la tóte obiectele, înțelegându-se
 partea posterióră în opoșițiune cu față:
 spatele muntelui, spatele scaunului etc.; sé
 se compare expresiuni ca: a ataca, a veni
 dela spate etc. Tot aici aparțin și numiri
 botanice, ca *spata dracului* (*Polypodium
 filix mas*) etc. Spata ca morfologiă e o
 formă pluralică izolată a singularului *spate*¹⁾.
 Spată, afară de partea réșboiului, cu care
 se bate urzéla pânzei, indică de regulă
 partea dinapoi a obiectelor, servescce de
 razim. În sensul acesta se aplică mai ales
 forma *spătar*: spătarul scaunului. De aici
 apoi sensul general de proptea, sprijin, și
 în sensul acesta sé folosescce mai ales plu-

ralul *spete*: n'avea spete. — *Spățicel* (*spă-
 cel*) este numele poporal al corsetului. —
 Tot de spată sé ține ca etimologie și subs-
 tantivul *spetéză* (format cu sufixul — *éză*,
 ca și *gălbéză*, *foféză* etc.), indicând în ge-
 nere ori ce scândură subțire, ce servescce
 de sprijin diferitelor obiecte: *spetezele sme-
 lui*, *jugului*, *ferestei*; *speteaza carului* etc. —
 Sinonim cu spate este substantivul *dos*,
 care asemenea dispune de o estinsă apli-
 cațiune antropomorfică: *dosul cărții*, *dosul
 muntelui*, *dosul postavului* etc. În special
 sunt de remarcate următórele antropomor-
 fisme degenerate ale dosului, reduse la
 funcțiunea unor simple adverbe: *din dos*,
dinapoi; *pe dos*, *pe ascuns* séu *anapoda*;
 tot sensul de *anapoda* îl are și *de-andósele*.
 — Tot aici aparține ca sens și substan-
 tivul *spinare*, indicând partea mai réșărită
 a spatelor. Același sens îl are și ca antro-
 pomorfism: sub *spinare de deal* nu se în-
 țelegce dosul, partea posterióră a dealului,
 ci o culme iestinsă de deal, ce sé întinde
 orizontal séu se înalță treptat.

Cósta indică antropomorfic partea
 laterală mai ales înclinată a obiectelor:
 cóstele mării (malul); cóstele dealului (mar-
 ginii piezișe); cóstele oștirea (flancul) etc.
 Sé se compare adverbul: *din cóste*, din la-
 turii. *Costiș* ca substantiv are sensul exclu-

siv de *cóstă* de deal; ca adjectiv e indentic
 cu pieziș: malurile costișe ale mării. —
 Sinonim cu *cóstă* este *laturea*, care ca
 antropomorfism indică una din cele două
 margini ale obiectelor: *laturea carului*. Mai
 usitate sunt adverbele antropomorfe: *în
 laturii*, *din laturii*.

Șold obvine ca antropomorfism numai
 în forma *șoldă* și anume în expresiunea:
a umbla cu șoldă, adecă a umbla cu înșe-
 lătorii. Șoldiș însemnéză schiopătând, ér
 șoldit, șoldiș e sinonim cu spetit, schiop;
 e probabil decé că sensul fundamental al
 expresiunii: a umbla cu șoldă, a fost: a nu
 umbla drept; apoi figurat a nu umbla cu
 dreptate, a înșela. — *Șoldină* se numesce
 în graiul poporului nostru récéla de șol-
 durii, ér ca termin botanic *șoldină* e si-
 nonim cu șerpariță (*Polygala* séu *Sedum
 acre*.)

Picior indică ca antropomorfism
 partea inferióră, pe care se sprijinesce
 obiectele: piciorul mesei; scaunului: picior
 de munte, de plaiu etc. Picior indică și
 o măsură în graiul poporului nostru.¹⁾ Nu-

¹⁾ Măsurile antropomorfe mai cunoscute
 la poporul nostru sunt: a) *deget*, *palma*, *schiópă*,
cot, *picior* (*urmi*) ca măsurii de lungime; b) *mână*,
pumn, *braț* (un braț de lemne); *gură* (o gură de
 apă), ca măsurii cantitative séu de capacitate; c)

miri botanice, formate cu antropomorfismul
 picior, sunt: piciorul caprii (*Aegapodion*),
 piciorul vițelului (*Arum*), piciorul coco-
 șului etc.

Talpă indică antropomorfic funda-
 mentul obiectului: talpa casei; talpa mun-
 telui; talpa saniei; talpa de ghetete etc. În
 special *talpa Iadului* se numesce în mito-
 logia poporală română tartorul dracilor, cel
 mai împelițat diavol e mama dracilor, de aici
 apoi figurat: o babă afurisită; *talpa găștei*
 se numesce în limbagiul familiar ori ce
 mășgălitură cu cernélă și în special iscă-
 litura. Sé se compare următórele numiri
 botanice: talpa găștei (*Chenopodium*), talpa
 ursului (*Acanthus*) etc.

Călcătii se aplică antropomorfic la
 înalțăminte, ciorapi; isolat se ăice și căl-
 căiul muntelui, sinonim cu talpa muntelui.

Unghie obvine ca antropomorfic nu-
 mai în numiri botanice: unghia găinii (*As-
 tragallus*), unghia paserei (*viola declinata*)
 etc. apoi în derivațiunea *unghioșoră*, um-
 flătură sub limbă (o bôlă, germ. Frosch.)

(Va urma.) NICOLAE SULICĂ.

falce (din lat. falx, falce(m), forma originală eti-
 mologică a substantivului falcă, ca măsură de su-
 prafață.

Serbările din Blăși.

(Raport special al „Gazetei Transilvaniei“.)

Blăși, 17 Septembrie.

S'au împlinit două sute de ani, de când sub metropolitul *Atanasie* s'a făcut unirea cu Roma, ale cărei rezultate pentru noi Români sunt cunoscute. Prin ea se deschid porțile lumii civilizate din Apus și pentru Români; în urma ei se înființază cele dintâi școli românești mai sistematice, care cresc și au dat neamului o mândră pleiadă de bărbați erudiți, abnegați și pururea pătrunși de datoria lor către biserică și națiune, gata chiar de a-și jertfi și viața pentru binele, luminarea și înaintarea poporului.

Provincia metropolitană română unită și fiilor săi au ținut să sărbătorească această memorabilă din trecutul său și cu ziua de azi s'a inaugurat șirul acestor serbări, despre care viu se vă raportează.

Cei chemați.

La acest Sinod provincial au fost chemați următoarele persoane înalte bisericesti:

a) Din arhidieceză: Ioan M. *Moldovan*, preposit capitar, Dr. Ioan *Rațiu*, Simeon P. *Mateiu*, Iosif *Hossu*, Dr. Augustin *Bunea*, Dr. Vasile *Hossu*, canonici metropolitan, Basiliu *Rațiu*, rector seminarial, Iacob *Macaveiu*, vicariul Făgărașului, Nicolae *Solomon*, protopopul Ludșului și Dr. Isidor *Marcu*, secretar metropolitan.

b) Din dieceza Orășii-mari: Escelenta Sa Episcopul *Mihail Pavel*, Dr. Aug. *Lauran*, Moise *Neșiu*, canonici, Ioan *Butean*, dir. gimn. din Beiuș, și Dr. Felician *Bran*, arhidiacon în Careii-mari.

c) Din dieceza Gherlei: Esc. Sa Episcopul Dr. Ioan *Szabo*, Ioan *Papiu*, preposit, Ioan *Georgiu*, canonic, Alimpu *Barbulovici*, vicariul Șimleului, Tit *Bud*, vicariul Sighetului, Dr. Ioan *Pop*, vicariul Năsăudului, Vasile *Pordea*, secretar episcopesc și *Pásztori*, egumenul mănăstirii dela Bikszád.

d) Din dieceza Lugoșului: Il. Sa Episcopul Dr. Demetriu *Radu*, Beniamin *Densușian*, Ioan *Boroș*, canonici, Nicolae *Nestor*, vicariul Hațegului, George *Telescu*, protopop în Arad și Iuliu *Rațiu*, protop. în Orăștie.

Sosirea Episcopilor.

Șirul celor sosiți pentru Sinod l'a început Il. Sa Episcopul *Radu*, care a sosit în Blăși, însoțit de fratele său Dr. Iac. *Radu*, Sâmbătă în 15 Sept. d. a. la orele 2 1/2. La gară a fost întâmpinat de Dr. Augustin *Bunea*, Dr. Vasile *Hossu*, Dr. Isidor *Marcu*, A. C. *Domsa*, Dr. Ioan *Rațiu*, și Dr. Elie *Dăian*. Prea Sântia Sa Episcopul *Pavel* a sosit Duminecă în 16 Sept. noaptea la ora 1, însoțit de *Lauran* și *Neșiu*, și directorul *Butean*, ér Luni în 17 Sept. d. a. orele 2 1/2 a sosit P. S. Sa Episcopul *Szabo*, însoțit de secretarul său, canonicii *Papiu* și *Georgiu* și vicariul *Șimleului*, fiind întâmpinați de Dr. Vas. *Hossu*, Dr. Isidor *Marcu*, Dr. Ioan *Rațiu*, Dr. Iuliu *Mamii*, Dr. Florent *Mihalyi* de Apșa și alte multe persoane fruntașe.

Ôspeții.

De Sâmbătă și până azi în 17 Sept. n. continuă sosesc membri Sinodului și numărul oșpeții fruntași, din toate părțile. Pe toate străzile Blășului se pot vedea oșpeți din afară, cunoscuți și necunoscuți. Dintre oșpeții remarcabili următoarele persoane: Esc. Sa Episcopul latin al Ardealului conte Carol *Gustav Majlath* cu secretarul său conte *Toldalaghi* și canonicii *Simeon Kovács* și *Ignaty Gergely*. Fratele Esc. Sale, Petru *Mihalyi*, deputat dietal și nepoții Escel. Sale Dr. Florent *Mihalyi*, și G. *Mihalyi*. Protopopii *Grigore Pușcariu*, (Becelean), Petru *Uilăcan* (Reghin), Iuliu *Montani* (Zlatna), *Dobrescu* (Sebeșul săsesc), Ioan *Hațegan* (Dârgea), *Artemiu Codarcea* cu familia (Turda), Ioan *Moldovan* (Medieș), *Raicu* cu familia (Teaca), *Antal* cu familia (Beiuș), *Ilie Câmpian* (Giurgiu St. Miclăuș), *I. Stoica* (Pogăceaua), *L. Pascu* (D.-St.-Mărtin), *Candale* arhidiacon (Borgo-Bistrița). Apoi preoții Gr. *Serbu* (Teiuș), *Const. Lucaci* (Geojib), *I. Serbac* (Gherța-mică), *Fanea* (Sărăseu), *S. Balea* (Săpânța), *Gherasim Domide* cu familia (Rodna), *Corn. Teaha* (Chizdia), *Șerban* (Fizeș), *Petru Suciu* cu familia (Săbad), *Hodărnu* (Pata), *Hieronim Man* (Băgău), *Lengyel* cu familia (Gitin), *Moise Brumboiu* (Tohanul vechiu), *Ariton Popa*, (Bucium), *Enea P. Bota* cu familia (Șard), *Zugrav* cu familia (Lugoș), *Frenț* (Lugoș), *Victor Macaveiu* (Făgăraș) etc.

Iuliu *Bardoși* inspector de școli în pensiune cu familia (Sibiu), Dr. Nic. *Șerban*, deputat dietal (Făgăraș), Bas. *Podoba*, director de bancă, cu familia (Clușii), *Zehan*, avocat (D.-St.-Mărtin), *I. Beres* oficial (Clușii), *Dr. Bran*, avocat, cu familia (Teaca), *Anchidim Șoldea*, căpitan, cu familia (Seghedin), *Dr. Teodor Bulc*, profesor (Beiuș), *George Vértic*, pretore (Bistrița), *Dr. Murșan*, medic (Beiuș), *Breban*, jude cercual (Alba-Iulia), *Dr. Al. Fodor*, medic (Alba-Iulia), *Dr. Anca*, medic (Ofenbaia), *Dr. Ioan Harșa*, avocat (Reghin), *Ivsif Orga*, comptabil de bancă (Jibău), *Cornel Crișan*, învățător (Teiuș), ș. a. ș. a.

Congregațiunea prosinodală.

După-ce s'au întrunit cei chemați la Sinodul provincial, Luni în 17 Sept. d. a. la orele 4 s'a ținut o congregațiune prosinodală în sala consistorială din reședința metropolitană, în care s'au dispus cele necesare la deschiderea Sinodului.

În această congregațiune:

1) Părinții Sinodului, îmbrăcați în ornatul lor propriu, anume Episcopii cu epitraohir, mandie și camilafoa; ér ceilalți în ornatul lor preotesc, anume cu grecă sau cu paliu eclesastic, au ocupat locurile ce le competeau la masă, în a cărei frunte a presidat Metropolitul, și după aceea s'a cântat „Împărate cereșe Mângăitorule“.

2) Metropolitul a ținut o vorbire acomodată acestei congregațiuni.

3) Finind Metropolitul vorbirea, cu consensul Episcopilor prezenți a provocat pe toți membri Sinodului a-și face promisiunea solemnă „de-a ține secretele Sinodului“, recitând formula următoare:

„Promit pe credința preotescă, că voi ține în secret religios și sub tăcere absolută toate acelea, care vor fi cetite, dezbătute, pertractate și decretate atât în congregațiunile generale, cât și în sesiunile publice ale acestui Sinod al Provinciei eclesiastice de Alba-Iulia și Făgăraș, nici voi descoperi din acelea nimănui nimica înainte de a-se publica acelea pe calea sa, la timpul prefipt, cu modalitatea prescrișă“.

4) După aceea a provocat pe Părinții Sinodului, ca să aleagă pe oficialii Sinodului, apoi s'au ales:

- Juții excepțiunilor și ai căințelor;
- Promotorii Sinodului;
- Secretarii Sinodului;
- Notarii Sinodului;
- Magistrul ceremoniilor Sinodului;
- Teologii și canoniștii Sinodului;
- La mandatul presiului secretarului prim al Sinodului a provocat pe deputații capitulelor și pe cei chemați la Sinodul provincial, să-și producă documentele credenționale de procurațiune, respective de chemare, care prezentându-le, presiul le-a încredințat unei comisii verificătoare;

5) După aceea Metropolitul a întrebat pe Părinții Episcopii, de știu pe cine-va, că ar fi absent, cu toate că este obligat a fi de față la Sinod. Cei chemați la Sinod toți au fost de față, afară de egumenul *Pásztori* dela Bikszád și afară de Dr. Ioan *Pop*, vicarul Năsăudului, care din cauză de morbu nu a putut fi prezent. După aceea a raportat comisiunea verificătoare despre aceia, ale căror litere credenționale și respective de chemare s'au aflat în ordine, și toți cei chemați s'au declarat de membri ai Sinodului.

6) Finindu-se toate acestea, Metropolitul a prezentat spre cetire decretale preparate pentru sesiunea primă, și anume:

- Decretul deschiderii Sinodului;
- Decretul mărturisirii credinței;
- Decretul despre modul vieții pe timpul Sinodului;
- Decretul de-a nu prejudeca;
- Decretul de-a nu discede;
- La toate acestea s'a cerut consensul Părinților Sinodului.

Și cu acestea congregațiunea prosinodală s'a terminat la orele 5 1/2.

Iluminarea și conductul.

Pe la 6 1/2 trei bubuituri de trăscuri au dat semnalul pentru iluminarea orașului. În câte-va minute întreg Blășiul era scaldat într-o lumină feerică. Ori pe unde mergeai, tot ferestrii iluminate și împodobite cu flori. În special ofereau un spectacol frumos edificile din fața pieței, institutetele de învățământ și biserică catedrală, care

prin icónele din ferestrele frontispiciului atrăgeau sute și sute de privitori. Una reprezenta pe Metropolitul *Atanasie*, alta pe Metropolitul *Victor*, ér cea din mijloc pe Sfinția Sa *Papa Leo al XIII*. Transparente frumoșe erau la cassa centrală într'o ferestră cu inscripția: 18 Septembrie 1700. Metropolitul *Atanasie*, ér în cealaltă inscripția: 18 Septembrie 1900. Metropolitul *Victor*, și de-asupra o mitră, o cruce și un toiag arhieresc. Asemenea frumoșă era și decorațiunea transparentă dela Consum, cu inscripțiunea: *Uniți se fim în cuget, uniți în Dumneșcu. Prin unire la putere și mărire*.

La orele 7 a plecat conductul de torțe compus din 300 de inși, pompieri, inteligența din Blășiul-oraș și tinerii țărani din Blășiul-sat, Plecarea s'a făcut din capul de jos al stradei-mari, apoi în sunetul muzicii a traversat strada-mare, strada tipografiei, a încunjurat piața și apoi a ținut spre reședința metropolitană. Era ceva înălțător: pretutindena pe unde trecea conductul sute de privitori, continue strigăte de „Să trăiescă“, întrerupte de bubuiturile trăscurilor!

Ajunși la reședință, în portă sta pe un podiu Esc. Sa Domnul Metropolit încunjurat de Episcopii *Pavel*, Dr. *Szabo*, Dr. *Radu* și *Majlath* episcopul latin dela Alba-Iulia. Mulțimea vădându-i a erupt în sgomotose și repetite urări de să trăiescă, care domolindu-se, oratorul comitetului aranjator al festivităților, Dr. *Alexandru Pop* medic arhidieceșan, a vorbit în numele orașului și a salutată pe ilustrii Arhieriei sosiți la Blăși spre a jubila și a se sfătui împreună în Sinod. Oratorului a răspuns emoționat Esc. Sa Metropolitul cu cele mai frumoșe cuvinte. Apoi între sunetele muzicii, conductul s'a reintors și încunjurând cuadratul dintre piața, și strada lungă, s'a reintors în piața, unde s'au ars torțele și la orele 8 s'au resirat toți pe la ale lor.

Séra de cunoștință.

La orele 9 s'au adunat ôspeții la hotelul „Univers“, unde făcând cunoștință unii cu alții au petrecut câte-va momente. Este de însemnat, că tot atunci și tot acolo s'au întâlnit și aceia, care au absolvat gimnaziul din Blăși înainte de asta cu 12 ani; unii dintre dênșii au luat parte la convenire dimpreună cu soțiile.

(Va urma) Raportor.

Monarchul și marina. Din Viena se anunță, că un ordin de di, cu data de Marti, arată recunoștința împăratului către marina de război, care a purtat cu gloriă drapelul austro-ungar în Extremul Orient, și mulțumesc călduros armatei pentru credința și abnegațiunea sa. Ordinul de di constată, că fericirea și mândria Casei imperiale se razimă pe legătura aceea, care face să dănuiescă ceea-ce a fost clădit în cursul secolelor.

Din Austria. Despre conferența șefilor de partide germane s'a publicat un comunicat în care se spune, că toți cei de față au fost convinși de necesitatea susținerii solidarității germane, în cadrul căreia au loc toți aceia, care sunt gata a lupta pentru drepturile poporului german și pentru unitatea Austriei. Declarațiile din urmă ale partidei Cehilor tineri cu privire la dreptul public boem, trebuie să întărească pe toți în hotărârea, ca la alegeri să ia poziția pentru germanism și pentru unitatea Austriei. În primul rând — sfârșesc comunicatul — trebuie să țină fă-care German la stabilirea pe cale legală a limbii germane ca limbă mijlocitoare.

Bulgarofilismul lui Jancso Benedek. În „*Budepesti Hirlyap*“ dela 19 Septembrie *Jancso Benedek* se ocupă erași în felul său cu ostiunea macedoneană, încercând să arate resensul, ce l'ar fi produs „propaganda română“ în Macedonia. Jancso nu se sfiește a susține din nou, că „România însa-și a aruncat mai întâi tâciunile în Macedonia și a așfătat mereu disordinea și neliniștea acolo, ér acum, ca paznica ordinei și a păcii pretinde cu marile puteri să desar-

maze pe Bulgari în Macedonia și ast-fel singură să rămână fără concurent pe acest nou teren de emulațiune a statelor balcanice“...

Prin această bulgarofilismul d-lui Jancso s'a pus din nou într'o lumină cât se poate de tristă și vrednică de compătimit.

Conflictul României cu Bulgaria.

În cercurile judecătorești se dă ca singură scirea, că cel mai târziu mâne ordonanța definitivă în afacerile asasinatelor lui *Fitowsky* și *Mihăileanu* și complotul bulgar, va fi trimisă la camera de punere sub acușă.

O telegramă din Sofia, 18 Sept. spune:

În urma intervențiunii guvernului serbesc, *Boris Sarafoff* a fost chemat înaintea procurorului din Sofia pentru a fi cercetat asupra unei scrisori, care se află în dosarul instrucțiunii criminale, ce se instruesce în România și privitoare la un atentat în potriiva regelui *Alexandru*.

Sarafoff a respins acușățiunea adusă în contra lui și a cerut să se presinte scrisorile, pe care le declară false.

Comandantul garnisónei din *Turtucaia*, major *Marcoff*, a răspuns cu cea mai perfectă curtenia comandantului garnisónei române dela *Oltenița*, care îl încunoscințase despre incidentul focurilor trase de pe malul drept al Dunărei asupra unei patruli române.

Majorul *Marcoff* asigură în răspunsul său, că anchetază cazul și că a dat ordin, ca asemenea incidente să nu se mai întâmple în viitor. D-sa invită pe inginerii români a-și urma în liniște lucrările hidraulice, ce esecută în Dunăre.

„*Politische Correspondenz*“ primesc din Constantinople scirea, cum-că în urma atacului făptuit de un emisar al comitetului macedonean în contra unui preot bulgar, pentru a-i stóroce bani, perchisițiunii s'au făcut. S'au aflat scrisori compromiștătoare la *Bitolia* și în mai multe alte localități ale vilaietului. S'au făcut mai multe arestări. Garnisóna din *Bitolia* a fost întârită.

Despre înarmările Bulgarilor se mai afirmă, că la *Ruscuc* s'a ridicat un șanț de vre-o 200 metri pentru aședarea tunurilor și munițiunilor.

Reserviștii bulgari au primit ordin să fiă pregătiți pentru ori-ce moment, căci „patria le cere să aducă jertfe“.

Se știe, că printre Bulgari să cântă cântece războinice și se fac rugăciuni, ca ziua atacului să sosescă cât mai curând.

Încât privesc înarmările bulgare se anunță de altă parte, că ele se fac în vederea unei mari rescóle, ce e în ajun să isbucnescă din cauza legii pentru dijmă, care a surescitat poporul în mare măsură.

Trei Bulgari au fost trimiși Marti peste graniță, prin punctul *Giurgiu*, pe baza unor decisiuni administrative.

Viitorul consiliu de miniștri se va ocupa de câte-va elpulsări nouș, cerute de ministerul de interne.

Erî a fost espulsat prin punctul *Giurgiu* esororul *Cazacoff*, după-ce s'a constatat, că și a întrebunțat cele câte-ve dije, ce i-au fost acordate, pentru a-și regula afacerile, pentru a face nouș escrocherii. Alaltăeri au mai fost espulsați următorii Bulgari: *Georghe Costof*, *Ioachim Anastasiu*, *Ștefan Simla* și *Bojin*, aflați fără nici un rost.

Principele *Ferdinand* al Bulgariei a sosit în 17 l. c. séra la Sofia, de unde a plecat îndată la *Varna*.

Mama principelui, *Clementina de Coburg*, a sosit alaltăeri séra în *Viena*.

Interviewuri interesante.

Cei din Sofia, ba până și „ilustri“ bărbați din comitetul revoluționar bulgar și-au aflat o minunată achiziție în gazetarii dela presa jidano-maghiară. Dîlnic vedem publicându-se prin foile din Budapesta interviewuri și articuli favorabili cauzei comitetului revoluționar macedo-andrianopolitan. Printre cei ce îmbrățișează ingrata cauză a Sarafoff-ilor vedem, că s'a înrolat și „Revue d'Orient et de Hongrie“, diar jidano-maghiar scris în limba franceză și care apare în Budapesta. În nr. dela 10 Septembrie, număr curat bulgăresc, „Revue d'Orient et de Hongrie“ publică mai multe interviewuri (cu Ivancioff, Radoslavoff, Karaveloff și Sarafoff) precum și o amănunțită scriere a impresiilor. ce le-a primit redactorul său în călătoria la Sofia. E'tă — după „Timpul“ din București — un resumat din aceste impresii:

În conflictul cu România, cabinetul bulgar este sprijinit de țera întrîgă. Publicistul maghiar a avut ocazie să vorbească cu tot felul de omeni, și nimeni nu i-a spus, că „guvernul ar trebui să se supună pretențiilor românesce, permițînd ast-fel unui stat vecin să exercite o influență directă, în afacerile interioare ale Principatului“. Poporul bulgar păstrează o atitudine serioasă și demnă, ca unul ce are conștiința propriei valori și încredere în dreptatea și puterea lui. Dovada peremptorie a publicistului maghiar este următoarea: în grădina municipală din Sofia cântă o escelentă orchesteră română, care strînge mulți gologani, ăr la restaurantul „Raiului Roșu“, unde cântă muzica gardei princiară, când se întonează imnul „Șumi Marița“, „sonor, antrenant și belicos“, toate fețele bulgare se înviorază.

Trecem peste interviewurile d-lor Ivancioff și Radoslavoff, cari au convins pe redactorul „Revue d'Orient“, că Bulgaria urmărește o politică sănătoasă și rațională. Lăsăm de asemenea în umbră convorbirile cu oponentii Zankoff și Karaveloff, ca să ne oprim asupra declarațiilor lui Sarafoff, fiindcă de fapt acesta e personajul cel mai important în Bulgaria, personaj, care din câte se văd, conduce politica cea mare a principatului vecin, ăr pe aceea, cari îi stau în cale, îi suprimă pur și simplu.

„Nu-mi pot explica, a dîs domnul Sarafoff, atitudinea presei maghiare în chestiunea dîlei, și nu pot înțelege de ce apără pe Români cu atîta căldură! E posibil, e chiar probabil, că guvernul nostru a comis erori în negocierile cu statul vecin; acesta însă nu e un motiv, ca presa ungăară să ne condamne. După părerea mea, Bulgaria și Ungaria, două țări de mare viitor, n'ar avé decât să profite fiind în termeni buni, mai mult chiar decât s'ar puté spune. Cred deci, că Ungaria ar avé interesul să ne apere și să combată pretențiile Românilor, ale căror tendințe naționaliste le cunoșce în de-ajuns“.

Sarafoff după-ce a făcut procesul cabinetului din București, care a întreprins o gônă contra elementelor străine, mai ales contra elementului bulgar, silindu-l să emigreze sau să se contopescă, vorbește de Kuțovlahii din Macedonia, cari sunt „cel mult în număr de cinc-șeci pe mii“, dovedind publicistului maghiar, că în zadar guvernul român a căutat să facă din ei un element etnic, și că Bulgarii nici nu-i bagă în seamă pe Kuțovlahii.

Vorbînd de conflict, și întrebînd de publicistul maghiar, decă crede în posibilitatea unui război cu România, domnul Sarafoff a răspuns, cu un ton oarecum enigmatic: „Un război e tot deuna posibil, chiar atunci când nu e de prevădut“.

Intr'o convorbire pe care un dîrist din Viena a avut'o cu ministrul de comerț al Bulgariei, Nacevici, acesta a declarat, că n'a făcut acolo nici un pas oficial. După pîterea ministrului bulgar, situația este agravată prin considerația firăscă față de numeroșii macedoneni în Bulgaria. Acest element, care desfășură în continuu o activitate politică plină de agitațiune, numără mii de omeni. Nu este cu putință a se lua măsuri draconice, decă se pot înfrîna și să se trecă fără considerații la ordinea dîlei.

Guvernul bulgar vede, că și în Macedonia se simte lipsa multor reforme și dorește să se facă acolo o îmbunătățire, fără ca prin această să voiească a turbura pacea Europei.

Sub astfel de împrejurări nu rămâne altceva de făcut, decăt a deciziunea asupra chestiunii, care a provocat oerta, să fiă deferită tribunalelor din Bulgaria, cari vor pedepsi pe cei vinovați...

Nu mă indoiesc, că în privința ultimului conflict ambii prim-miniștri, bulgar și român, sunt animați de cele mai bune dispozițiuni și că ministrul nostru de interne Radoslavoff, va fi destul de energic pentru a afla mijloace, ca să reguleze pe deplin chestiunile puse pe tapet de d-l Carp.

Prințul Ferdinand dorește, ca să dispără cât de repede posibil norii de pe cerul bulgar. Acastă dorință de sigur, că se va împlini, dăr nu trebuie să se pretindă, ceea ce ar puté să fiă jignitor onorei Bulgariei și să periclitizeze interesele cele mai importante ale acesteia.

SCRIRILE DILEI.

10 (30) Septembrie.

M. S. Regele Carol va pleca din Ragaz ađi, Joi, 7 (20) Septembrie, pentru a merge la castelul Weiburg, unde va sta până la căsătoria nepotului său prințipele Albert al Belgiei. După căsătoria, care se va săvărși în München la 9 Septembrie (20 Octombrie) Majestatea Sa se va întorče direct în țară.

Dar pentru biserica română din Paris. Prințul Alexandru Vogoride din Paris a dărut capelei române de-acolo mai multe odăjdii și sfite de aur și o mulțime de alte obiecte de aur, în valoare de peste 17.000 lei. Ministerul român al cultelor a trimis prințului o telegramă de mulțumire.

Numărul Mohamedanilor. Guvernul otoman a statorit numărul Mohamedanilor, cari se află pe întreg pămîntul, cu cifra de 196.500.000; dintre aceștia se află: în Turcia europeană 28 de milioane; în Asia mică, Beludjistan și India 99 milioane, în China 20 milioane, în Africa 36 milioane și 500.000, în alte părți ale lumii 23 milioane.

Concert. În 3 Octombrie va fi concertul virtuozelor pianiste Elsa și Grethe Krummel. Acest concert promite a deveni unul dintre cele mai succese dintre câte s'au dat anul acesta la Brașov, și de aceea nu putem decăt să-l recomandăm cu căldură publicului românesc. Domnișorele Krummel ne sunt deja cunoscute din concertele date în anii trecuți, dăr nu numai noi le-am admirat, ci talentul lor estrordinar și virtuositatea, cu care cântă la două pianee aceleași bucăți, au fost aplaudate și în centrele mari musicale ale străinătății, precum în Lipsca, Berlin, Viena etc. La acest concert a binevoit a-și da concursul său și d-na Maria Dima, a cărei voce frumoasă de alt și a cărei interpretare adevărat artistică, ne-a încântat deja în concertul din Iunie al Reuniunii noastre de cîntări. Debutul dînei Dima va fi un motiv mai mult, pentru care Români pricepători de muzică vor merge la acest concert.

Epilogul atentatului dela Monza. După cum se telegrafază din Roma s'au terminat cerocetările disciplinare pornite contra funcționarilor, a căror neglijență sau negrijă a ușurat ducerea în deplinire a faptei scelerate a lui Bresci. Sub-locotenentul de poliție, care a fost însărcinat cu paza persoanei regelui Umberto, din pedepsă va fi transferat la Sardinia. Vor mai fi pedepsiți prefectul din Monza, deore-ce el a invitat pe regele Umberto să mîrgă în mijlocul poporului, când s'au împărțit premiile; apoi căpitanul de poliție, fiindcă el a fost înscințat printr'o epistolă despre atentatul lui Bresci. El însă n'a dat importanță epistolei. Afară de aceștia au mai fost pedepsiți o mulțime de polițiști.

O călătorie pe Mare a familiei regale din Spania. Jurnalul „Imparcial“ is-

torisece un oas nostim, ce s'a întemplat de-ună-dîi cu ocazia unei preumblări pe Mare a curții spaniole, care mergea la sătulețul de pescari „Estaca de Vares“. Alcadul (primarul) din aceea localitate, surprins de visita regală, se urcă pe bordul yachtului „Giralda“ pentru a saluta pe regina-regentă și pe micul rege. Indată însă ce se văd în fața înalților oșpeți, bravul primar nu găsi cuvinte pentru o vorbire ocazională, ci puse mîna pe umerii tînerului rege, îl privi dela cap până la picioare și zimbînd, îi dîse în naivitatea sa: „Hm, Dîmne, Dîmne, ce rege drăguț îi ăsta!“

Protestele Burilor.

Din Durban se anunță, că președinții Krüger și Steyn au dat o contra-proclamație, în care declară aneizarea ca nulă și dîce, că republicele nu se vor supune nici-odată Angliei.

Deputațiunea bură protestează de asemenea contra proclamației lordului Roberts, prin care se susține, că președintele Krüger, trecînd granița, ar fi dimisionat. Dimpotrivă Krüger a plecat cu legală autorizațiune a consiliului administrativ al Transvaalului, în urma hotărîrii din 1899 a „Volksraad“-ului.

Apelul adresat de deputația republicelor sud-africane se termină ast-fel:

„Ori-cît de durerosă ar fi fost pentru poporul nostru atitudinea Englesilor, ea se mai putea înțelege atît timp, cît a fost vorba de un război regulat. Dăr cuvîntul de mijlocire nu se va pronunța acum când Marea Britanie calcă în picioare prin aneșări teoretice principiul dreptului gînjilor pentru a-și deschide în chipul acesta calea la toate actele de violență și, decă e posibil, la exterminarea completă a unui popor liber? În numele dreptății, în numele umanității, ne adresăm tuturor popoarelor, a căror inimă bate pentru noi, și le cerem să vină în acest moment extrem în ajutorul poporului nostru și să ne scape patria. Avem speranță în Dumnezeu, că apelul nostru va fi ascultat“.

ULTIME SURI.

Berlin, 19 Septembrie. Diarul „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“, face cunoscut, că contele de Bülow, ministrul de externe al Germaniei, a adresat puterilor o circulară în care spune, că prima condițiune pentru raporturile diplomatice cu China e estradarea instigatorilor crimelor comise la Peking, crime, cari sunt în contra dreptului gînjilor. În descoperirea instigatorilor miniștri străini din Peking ar puté face mărturisiri de o netăgăduită valoare și ireproșabile. Circulara propune, ca miniștri din Peking să fiă însărcinați să arate pe principalii criminali.

Haga, 19 Septembrie. Sosirea lui Krüger se așteptă pe la mijlocul lui Octombrie.

Sofia, 19 Septembrie. Principele Ferdinand a sosit ađi aici, venind din Filipopol.

DI VIZIUL.

Regele și vizitiul. Diarele din Roma istorisece despre noul rege italian Victor Emanuel III, următorul episod interesant: Regele s'a aflat dîlele din urmă în Neapol și într'o sîră plecă la preumblare. Nu avea cu sine, decăt un funcționar de al curții cu care împreună se urcă într'o trăsura, ce o aflase mai curînd pe stradă. Vizitiul, care creșuse, că ăm-nii din trăsura sa sunt de același rang, începî să vorbească și se plînze, că acum le merge rău vizitiilor în Neapol, deore-ce mai toți umblă cu tramvaiul și birjarii abia decă mai capătă vreun mușteriu. Nimenea nu-i pôte ajuta, decăt pôte regele, la care se va și trimite o deputațiune. Regelui i-au plăcut vorbele vizitiului și l'a întrebă, ce părere are despre

schimbarea de tron? — Ah, dîse vizitiul! Pentru regele Umberto ne pare foarte rău. A fost un bărbat bun și foarte brav și acesta i-a pricinuit perirea. Regele cel nou pare a fi foarte suspect și, decă vreți să știți domnilor, eu așa cred, „că domnia sa“ e un om foarte sîret. — Regele a primit surîdînd răspunsul, ce i-s'a dat din partea vizitiului. — Într'acestea trăsura ajunse la palatul regal. — Mîna în curte! dîse Regele! — Dăr sentinela nu ne lasă! observă vizitiul. — Dă numai înainte! Trăsura intră, sentinela prezentă armele, vizitiul rămase uimit. Dăr mai mare i-a fost mirarea, când un servitor se prezentă și-i puse în mîna o banconotă de 10 lire cu cuvintele: Primesce-ți bacșitul, ce ți-l trimite Majestatea Sa!

O istorie curat americană comunică revista „Progres Medical“. În America face mare senzație între medicii și antropologii o fată tîneră. Aceasta, o coroitură de rasă albă și neagră, are însușiri ca nimeni în lume, sau mai bine dîs, pare a fi lipsită de ori-ce simț fisic. Nu numai suprafața corpului ei este nesimțitoare pentru ori-ce atingeri sau răniri, ci și organele ei interne sunt ca amorțite, lipsite de ori-ce simțămînt. La esperiențele făcute, medicii putură să-i atingă pelea cu ferul ars, și să o rănescă cu ori-care alt instrument ascuțit, fără a se produce cea mai mică impresie asupra fetei posesoare a acestui corp miraculos. Chiar cu arma de foc s'ar fi tras asupra ei și glonțul i-a străbătut unul din brațe, fără ca ea se simtă decăt o ușoră impresiune. Pe lângă aceasta, se mai constată și o rezistență supranaturală contra ori-cărei otrăvi: arsenicul și ciancalinul n'avură nici un efect asupra fetei, ca și inoculațiile cu bacterii de tifos, coleră și tuberculosă. D-rul Playfair, un cunoscut neorog, pe a cărui autoritate se și bazează această istorie, a declarat, că fata în chestiune este sigură contra ori-cărei bôle și trebuie să ajungă o bătrînețe foarte adîncă și numai leziuni grave la creeri și colona ei vertebrală îi pot cauza ore-cari suferințe. După esperiența medicilor, lipsa de simțăminte fizice este o raritate și e trecătoare la ore-cari bolnavi de nervi, ăr nici-odată durabilă și nici-odată la omeni sănătoși. Casul ne mai pomenit al tinerei molate, născute acum 27 ani pe insula Trinidad, nu se pôte explica decăt printr'un fel de degenerare a nervilor și astementului, pe când nervii motorioi, de cari depinde activitatea musculaturei, au rămas sănătoși.

Literatură.

Noțiuni de Economia Vitelor, prețioasă scriere economică a d-lui I. St. Furtuna, edițiunea a treia cu 137 ilustrațiuni și 224 pag. Opul acesta nu se ocupă numai cu vitele, ci cu tot ce privesce o bună gospodărie, începînd dela boi, cai, oi, capre, porci, măgari, și așa pe rînd până la cel din urmă pui de găină, gîscă, curcă, rață, ba merge chiar până la ouă arătînd și acestea cum se păstrează, cari sunt mai bune etc. Acest op economic scris cu multă cunoscință de cauză și foarte bogat în cuprins, a fost premiat de Societatea centrală de agricultură din România și e aprobat de ministerul român al cultelor și instrucțiunii publice pentru școlile și pentru bibliotecile populare. Se pôte procura și dela Tipografia „A. Mureșianu“ cu 2 cor. (plus 10 bani porto).

Din „Cura de apă“ ed. IV, apărută de curînd, se pot procura exemplare și dela Tip. „A. Mureșianu“ cu 3 cor. plus 20 bani porto. Legată în scîrță și cu exterior plăcut 4 cor. plus 30 b. porto. Cura lui Kneipp e cunoscută în totă lumea și scrierile sale cu prețioasele poveți igienice ar trebui să se afle în totă familia, precum și în bibliotecile populare, căci țărani pot profita mai mult de ele. Opul cuprinde peste 600 pag. și are o scală alfabetică a tuturor bôielor și povețelor de cari se tractează în op, în număr cam de 2200.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maror.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

Scrieri scolare.

Istoria pedagogiei de V. Gr. Borogovan O carte nouă și de mare interes pentru toți bărbații de școală. Prețul 1 fl. 50 cr. (cu posta 1 fl. 60 cr.)

Istoria Biblică pentru folosul școlilor populare din dieceza Gherlei. (Cu permisiunea superiorilor). Tipărită în 1898, Partea I (Testamentul vechi) costă 25 cr., 2-a parte II (Testamentul nou) 20 cr. plus câte 3 cr. porto de fiă-care.

Cântul în școala populară de Iuliu Pop, învățător în Năsăud. Teoria, praxă și cântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru cateheți, învățători și părinți, prelucrat de Basiliu Rațiu, profesor la seminarul din Blășișu. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

„Învățătura creștinăscă“ sau **Catehismul mare** pentru tinerimea greco-cath. Edițiunea III. (1898). Cu binecuvântarea episcopului de odinioară al Gherlei, Ioan Alexi. Noua edițiune a apărut cu îmbunătățiri și e tipărită cu ortografia cu semne. Conține 284 pag., format 8°, e legată solid și costă 80 cr. (cu posta 90 cr.)

Gramatica limbii române, pentru școlile inferioare, prelucrată după sistemul fonetismului modern, de Ioan Popiu. Partea I. Etimologia. Edițiunea II. Prețul 50 bani.

Cărți pentru comercianți

și funcționari de bancă:

Ideii fundamentale în economia politică de Ioan Socacu, vechi profesor la școlile com. r. din Brașov. Prețul 65 cr.

Procent, Promii, Interese și Teoria conturilor curente de I. C. Panțu. Arată calcularea intereselor pe ani, pe luni și pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple explicate amănunțit. Prețul 40 cr. (+ 3 cr. porto.)

„Curs complet de corespondența comercială“ de I. C. Panțu. Conține modele de circulare, scrisori de informațiune, recomandățiune și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și espedi-

țiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede, cupone etc. Prețul 1 fl. 60 cr.

Un capitol din Contabilitatea duală de I. C. Panțu, prof. la școala com. r. superioară din loc. Tracteză principiile contabilității duble ilustrate cu diferite exemple, pe care studiindu-le cu atențiune, poște ori și cine se învețe ținerea socotelilor în economia proprie și în afacerile comerciale. Prețul 50 cr. + 5 cr. porto.

Al doilea capitol din contabilitatea duală, de I. C. Panțu. Această nouă broșură conține: **afacerile de credit cambial și afacerile de bancă**. Prețul broș. 2 corone (+ 10 bani porto).

Cărți cu prețuri reduse.

Atragem atențiunea cetitorilor asupra cărților de mai jos, care se vând cu prețuri reduse, ba chiar numai pe jumătate, de cum s'au vândut până acum.

1) **Lascar Viorescu, O icônă a Moldovei din 1851** de Wilhelm de Kotzebue. E cunoscută această scriere ca o lucrare istorică de mare valoare în literatura noastră. Conține 268 pag. cu tipar curat și hârtie de lux. Prețul în loc de 4 cor., cum s'a vândut până acum, este azi numai 2 cor. (+ 30 bani porto.)

2) **Poesii de Veronica Micle**, regretata noastră poetă. Conține 144 pag. În loc de 3 cor., se vinde numai cu 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto.)

3) **Poesii complete** de Carol Scrob. Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaților noștri și poeziile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Prețul s'a redus dela 4 la 2 cor. (+ 20 b. porto.)

4) **Instrucțiunea gimnasticii** în școlile de băieți și de fete. Cu 57 figuri în text, de D. Ionescu, profesor de gimnastică la liceul Lazăr și la școala normală de institutori din București. Preț. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto.) De lipsă e mai cu seamă pentru învățători.

5) **Originea monedelor** (a banilor) de M. C. Șușu, o interesantă conferință ținută la Ateneul Român din București. În loc de 1 leu se vinde cu 50 bani.

6) **Poesii** de F. M. Stoicescu. Este o carte mare de 252 pag. cu exterior plăcut și bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română și versurile sale frumoase nu au lipsă de laudă, ca și se laudă de sine. În loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

7) **„Vrei să te iubescă bărbatul?“** Broșura cu acest titlu conține povești practice serioase și foarte potrivite pentru familiile bune. Prețul dela 1 cor s'a redus la 50 b. (+ 5 b. porto).

Cursul la bursa din Viena.

Din 18 Septemb. 1900.

Renta ung. de aur 4%	115.—
Renta de corone ung. 4%	90.60
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.30
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4 1/2%	98.25
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.50
Bonuri rurale ungare 4%	90.15
Bonuri rurale croate-slavone	93.—
Impr. ung. cu premii	162.75
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	142.75
Renta de argint austr.	97.45
Renta de hârtie austr.	97.15
Renta de aur austr.	116.40
Losuri din 1860.	131.75
Acții de-ale Băncii austro-ungară	17.14
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	676.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	660.50
Napoleondori	19.31
Mărci imperiale	118.32 1/2
London vista.	242.02 1/2
Paris vista	96.20
Rente de corone austr. 4%	97.80
Note italiene	90.20

Cursul pieței Brașov.

Din 19 Septembrie 1900.

Banconota rom. Cump.	19.08	Vënd.	19.12
Argint român. Cump.	18.80	Vënd.	18.90
Napoleond'ori. Cump.	19.26	Vënd.	19.30
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.72	Vënd.	—
Seris. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

La FILIALA ALBINA Brașov

se află de vëndare un **MOTOR** de benzin (putere 16 cai), **Presse de fân**, **Mușamale, cântare și saci.**

Antreprize de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 12.

(Lipit de depoul de ghetete al D-nului I. Săbădeanu.)

Recomandă Onor. public la casuri de morțe, aședământul său de înmormântare bogat asortat în cari toate obiectele, atât sortele mai de rând, cât și cele mai fine, se pot căpăta **cu prețuri ieftine.**

Comisiune și **depon de sicriuri de metal** ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprie a tuturor **sicriurilor de lemn, de metal și imitațiune de metal și de lemn de stejaru.**

Depou de **canuni** pentru **monumente și plăntici** cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de **marmură**, care **funebre proprii cu 2 și cu 4 cai**, precum și un **car funebru** vëndet, pentru **copii**, precum și cioclii.

Comande întregi se escută **prompt și ieftin**, i au asupra-și și **transporturi de morți în străinătate.**

La casuri de morțe a se adresa la

E. Tutsek.

13—*

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provêdut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté escuta **orice comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
pentru toate speciile de servicii.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couvertz, în toată mărimca.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE ÎNMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biurul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. 1900.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la ora 5-8 min. dim.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 6. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ora 7-48 min. séra.
- IV. Tr. acc. la ora 10-26 min. séra. (Arad)

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persoane la ora 3-55 m. dim.
- II. Trenul mixt la orele 11 a. m.
- III. Trenul accel. la ora 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- IV. Tr. acc. la ora 5-14 m. dim. (dela Arad).

Dela Brașov la Kezdi Oșorheiu:

- I. Trenul de pers. la ora 5-19 min. dim. (are legătură cu Tușnad, Ciuc-Szereda, la ora 3-20 min. noptea.
- II. Trenul mixt la ora 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la ora 3-15 m. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Cluc-Szereda).

Dela Brașov la Zêrnesci (gar. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la ora 9-2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la ora 5-26 min. p. m.
- III. Tr. mixt, la ora 9-30 min. séra.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

- I. Trenul de pers. la ora 5-19 min. dim.
- II. Trenul mixt la ora 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la ora 3-15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Tr. acc. peste Arad la ora 5-7 m. dim.
- II. Trenul de persoane la ora 8 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la 6. 2-9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la ora 10-25 min. séra.

Dela București la Brașov:

- I. Trenul mixt, la ora 6-58 min. dim. (care circula numai Vinerea dela Predeal).
- II. Trenul accel. la ora 2-18 min. p. m.
- III. Trenul mixt, la ora 9-27 min. p. m. (din Maiu 15 — 15 Sept.)
- IV. Trenul accelerat, la ora 10-14 m. séra.
- V. Tren de pers. la ora 2-10 min. p. m. (din 1 Iulie, Joia și în toate sêrbătorile).

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la ora 8-25 m. dim. (are legătură cu St-Georgiu, Ciuc-Szereda și Ciuc-Gyimes).
- II. Trenul de pers. la ora 1-51 m. p. m.
- III. Trenul mixt, la ora 6-48 m. séra (are legătură cu Ciuc-Szereda).
- IV. Tr. mixt, la ora 10-4 m. séra (pl. dela St-Georgiu, în Iul. 1 — 15 Sept. în toate sêrbătorile).

Dela Zêrnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la ora 7-2 min. dim.
- II. Trenul mixt la ora 1-12 min. p. m.
- III. Tr. mixt la ora 8-18 min. séra.

Dela Ciuc-Gyimes la Brașov:

- I. Trenul de pers. la ora 8-25 m. dim.
- II. Trenul de pers. la ora 1-51 m. p. m.
- III. Trenul mixt la ora 6-48 min. séra
- V. Tr. mixt la ora 10-04 min. séra. (din Palanca dela 1 Iulie — 15 Sept. în toate sêrbătorile).